

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Milana Taubera, soudkyně Pavly Klusáčkové a soudce Vadima Hlavatého ve věci

žalobce: **M. A.**
bytem X
zastoupený advokátem Mgr. Bc. Martinem Kusem
se sídlem Praha 1, Kaprova 42/14

proti
žalovanému: **Ministerstvo zemědělství**
se sídlem Praha 1, Těšnov 17/65

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 11. 2023, č. j. MZE-36631/2023-14142,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Základ sporu

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání a zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí, kterým bylo podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), zamítnuto jeho odvolání a bylo potvrzeno rozhodnutí Státního zemědělského intervenčního fondu ze dne 28. 4. 2023, č. j. SZIF/2023/0353992. Uvedeným

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

rozhodnutím byla podle čl. 75 prováděcího nařízení Komise (EU) č. 809/2014, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, pokud jde o integrovaný administrativní a kontrolní systém, opatření pro rozvoj venkova a podmíněnost (dále jen „prováděcí nařízení“), zamítnuta žádost žalobce o jednotnou platbu na plochu pro rok 2022.

II. Obsah žaloby

2. V prvním žalobním bodě žalobce s poukazem na čl. 75 prováděcího nařízení namítal, že prvostupňový orgán vycházel z nesprávné premisy, že každé úmyslné porušení vedoucí k rozhodnutí o zamítnutí dotace automaticky vylučuje účastníka řízení z dotací na další kalendářní rok. Žalobce v podaném odvolání tvrdil, že úmysl sám o sobě účastníka řízení nediskvalifikuje z kladného rozhodnutí o poskytnutí dotace, neboť se musí jednat o úmyslný nesoulad mimořádného rozsahu. Dle žalobce měl prvostupňový správní orgán v rámci odůvodnění provést výklad neurčitého správního pojmu „*nesoulad mimořádného rozsahu*“, a teprve poté přistoupit k posouzení zjištěného skutkového stavu v kontextu takového výkladu. Jakýkoliv jiný postup vede k nepřezkoumatelnosti prvostupňového rozhodnutí. Žalovaný tak pochybil, jestliže napadené rozhodnutí nezrušil pro nepřezkoumatelnost.
3. Ve druhém žalobním bodě žalobce namítal, že hodnocení žalovaného v napadeném rozhodnutí je nesprávné, neboť dochází k dvojímu penalizování za tutéž kvalifikaci. Přílohy nařízení vlády pro pravidla podmíněnosti kvalifikují závažnost dle rozsahu, úmyslu a odstranitelnosti. Čím závažnější porušení, tím vyšší sankce. Pokud správní orgány dospěly v roce 2021 k závěru, že z důvodu neodstranitelnosti, velkého rozsahu i úmyslu je důvod pro krácení dotace o 100 % za rok 2021, pak tímto postupem rozhodly o žádosti o dotaci za rok 2021. Toto hodnocení však samo o sobě neodůvodňuje závěr o mimořádném rozsahu, což je podmínkou pro zamítnutí žádosti o dotaci za rok 2022. Podle žalobce by musel být rozsah jeho úmyslného porušení povinností natolik extrémní, aby jej diskvalifikoval z poskytnutí dotací i v roce 2022.
4. Žalobce upozornil, že všichni zemědělní podnikatelé jsou na dotacích existenčně závislí a pro většinu z nich má nepřiznání dotací za dva po sobě jdoucí roky za následek ukončení činnosti. Také z tohoto důvodu by měl být dle žalobce pojem „*mimořádný rozsah*“ vykládán jako extrémní porušení, které je například spojeno s ekologickou katastrofou, dotačním podvodem atp.
5. Žalobce v rámci tohoto žalobního bodu dále namítal, že správný výklad pojmu „*mimořádný rozsah*“ absentuje i v napadeném rozhodnutí. Uvedl, že pokud by zákonodárce považoval za nutné nepřiznat žadateli dotaci i pro další rok v případě krácení dotace v předcházejícím roce z důvodu úmyslného porušení, neodstranitelného následku a velkého rozsahu, pak by tímto způsobem definoval pravidla pro poskytnutí dotací na následující rok a nespojoval to s pojmem „*úmyslný nesoulad mimořádného rozsahu*“. Tento pojem je navíc v předmětném předpisu použit pouze jedenkrát v souvislosti s touto extrémní sankcí.
6. Žalobce poznamenal, že prováděcí nařízení používá pojmy: a) nesoulad, b) významný nesoulad, c) závažný stupeň nesouladu, d) úmyslný nesoulad mimořádného rozsahu. Z toho je dle žalobce zřejmé, že pojem „*úmyslný nesoulad mimořádného rozsahu*“ je případem mimořádně extenzivního a velmi závažného úmyslného jednání.

7. Tvrdil, že správní orgány nepřihlédly ke skutečnosti, že až do roku 2020 včetně byly žalobci přiznány veškeré dotace, o které žádal, a až do roku 2021 mu nebylo ze strany správních orgánů ničeho vytčeno.
8. Ve třetím žalobním bodě žalobce namítal, že žalovaný opomenul skutečnost, že zamítnutí dotace (zkrácení o 100 %) za rok 2021 je samo o sobě zcela extrémním opatřením. Tvrdil, že nebylo možné vycházet z úmyslné formy zavinění, neboť nebyla prokázána. I pokud by takový závěr obstál, uvedené předpisy považují absolutní sankci, tedy úplné vyloučení podpory, za prostředek *ultima ratio*, k jehož aplikaci by mělo docházet pouze výjimečně. Správní orgány měly přihlédnout k polehčujícím i přitěžujícím okolnostem, přičemž forma zavinění není přitěžující okolností. Navzdory tomu však správní orgány opomněly skutečnost, že se jednalo o první porušení jeho povinností, zatímco zemědělskou činnost vykonává po mnoho desítek let a hospodaří na ploše cca 160 ha. Pokud by bylo ze strany žalobce shledáno jakékoli porušení povinností, jednalo by se toliko o mimořádný exces vybočující z jinak vzorného hospodaření, čemuž by měla odpovídat též sankce, která by měla mít výchovný, nikoli likvidační charakter.

III. Vyjádření žalovaného k podané žalobě

9. Žalovaný ve vyjádření k podané žalobě odkázal na napadené rozhodnutí, neboť žaloba z převážné části obsahuje obdobné námitky, které byly uplatněny již v odvolání a žalovaný se s nimi vypořádal v napadeném rozhodnutí, a navrhl, aby soud žalobu zamítl.
10. Žalovaný zejména zdůraznil, že mimořádnost zjištění kontrolního orgánu, které bylo fotograficky zdokumentováno, je dostatečně popsáno v protokolech, jejichž shrnutí je obsaženo v napadeném rozhodnutí. Konkrétní postupy aplikace čl. 40 nařízení Komise č. 640/2014 a čl. 75 nařízení Komise č. 804/2014 jsou zakotveny v § 4 nařízení vlády č. 48/2017 Sb., o stanovení požadavků podle aktů a standardů dobrého zemědělského a environmentálního stavu pro oblasti pravidel podmíněnosti a důsledků jejich porušení pro poskytování některých zemědělských podpor (dále jen „nařízení vlády pro pravidla podmíněnosti“), který se týká stanovení hodnoty snížení dotace v rámci kontrolovaného požadavku nebo neposkytnutí dotace. V § 4 odst. 1 nařízení pro pravidla podmíněnosti jsou stanoveny různé hodnoty tohoto snížení s přihlédnutím k posouzení významu nesouladu v případech porušení hodnocených jako úmyslné, a to na základě kritéria rozsahu, závažnosti a trvalosti v závislosti na škále hodnocení podle § 3, který rozlišuje tři kategorie porušení (malé, střední, velké). Podle § 4 odst. 2 nařízení vlády pro pravidla podmíněnosti je snížení dotace o 100 % vyhrazeno pro ty nejzávažnější případy ve všech hodnocených kritériích.
11. V případě žalobce byla všechna kritéria hodnocena u všech dotčených požadavků v nejvyšších možných stupních. Jednání žalobce tak bylo posouzeno podle § 3 odst. 4 písm. d) nařízení vlády pro pravidla podmíněnosti. Takové hodnocení dokládá mimořádnost a závažnost zjištěných porušení. Hodnotící tabulky v přílohách č. 3 a 4 nařízení vlády pro pravidla podmíněnosti uvádí v těchto mírách pro rozsah a závažnost porušení takové situace, které představují nejintenzivnější porušení a mají nejzávažnější dopady na zájmy, k jejichž ochraně se předmětné požadavky a standardy vztahují.
12. K takovému hodnocení se vztahuje sankce neposkytnutí dotace, a to i v následujícím kalendářním roce podle § 4 odst. 2 nařízení vlády pro pravidla podmíněnosti. Nejedná se tak o neurčitý právní pojem, neboť jeho obsah je vyhrazen hodnocení kontrolovaného požadavku podle § 3 odst. 4 písm. d) nařízení vlády pro pravidla podmíněnosti v nejvyšších

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

možných stupních daných kritérií. Hodnotící škála v souladu s nařízením vlády pro pravidla podmíněnosti již neumožňuje stanovit přísnější posouzení, resp. vyhodnocení porušení povinných požadavků na hospodaření (PPH) a podmínek dobrého zemědělského a environmentálního stavu (DZES) jinak, než jak bylo stanoveno v případě žalobce.

13. Žalovaný měl za to, že jednání žalobce je vysoce závadné, o čemž svědčí mimo jiné i naplnění jednotlivých hodnotících kritérií v nejprísnejší existující kombinaci. Jednáním byla překročena mezní hodnota pro hodnocení některých standardů a požadavků, a to i několikanásobně. V případě žalobce byly naplněny předpoklady pro uložení sankce podle čl. 75 prováděcího nařízení. Z evidence uplatněných sankcí vedené žalovaným vyplývá, že k uplatnění nejprísnejší sankce dochází pouze ve velmi závažných případech. V letech 2015 až 2022 došlo v mezích 90–100 % uplatněného snížení dotace z důvodu porušení hodnoceného jako úmyslné pouze v případech 10 žadatelů. Příklad žalobce lze zdokumentovaným rozsahem jednoznačně zařadit mezi nejzávažnější případy.
14. Tvrzení žalobce, že nikdy nebyl na dotacích krácen a že mu nikdy nebyla uložena žádná preventivní opatření, žalovaný označil za nepravdivé. Provedenými kontrolami bylo zjištěno opakované porušení požadavků v letech 2018 a 2019, jež mělo dopad na výši dotací poskytnutých žalobci, ale nikoli v takové míře, která by zapříčinila zamítnutí celé dotace. K tomu žalovaný odkázal na konkrétní rozhodnutí prvostupňového orgánu.
15. Žalovaný dále zdůraznil, že v této věci nebylo rozhodováno o odpovědnosti za přestupek a o individualizovaném správním trestu, u něž by správní orgány konstatovaly vinu, nýbrž bylo rozhodováno o poskytnutí dotace, která ze strany státu představuje formu určitého dobrodiní. Dle žalovaného není důvod poskytovat dobrodiní ve formě dotace těm zemědělcům, kteří nesplnili stanovené podmínky podmíněnosti v důsledku porušení jiných právních povinností. Tento závěr vyplývá také z čl. 3 nařízení Komise č. 604/2014. Jelikož nešlo o trestání nebo represii správního orgánu, žalovaný odmítl námitku dvojího trestání za totéž jednání.

IV. Posouzení žaloby Městským soudem v Praze

16. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán [§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)], a vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
17. Při ústním jednání, konaném dne 2. 12. 2024, setrvali účastníci řízení na svých stanoviscích. Soud nevyhověl návrhu žalobce ze dne 25. 11. 2024 na přerušení řízení do doby, než bude pravomocně rozhodnuto o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku zdejšího soudu ze dne 21. 10. 2024, č. j. 5 A 18/2023-53. Soud důvod k přerušení řízení neshledal, neboť výše uvedený rozsudek považuje za řádně odůvodněný a přesvědčivý. S uvedeným rozsudkem se senát 17 A plně ztotožňuje.
18. Soud při posouzení věci vyšel z následující právní úpravy:
 - Podle čl. 75 prováděcího nařízení v případech úmyslného nesouladu mimořádného rozsahu, závažného nebo trvalého charakteru se příjemce kromě sankce uložené a vypočtené v souladu s článkem 40 nařízení v přenesené pravomoci (EU) č. 640/2014 vyloučí ze všech plateb uvedených v článku 92 nařízení (EU) č. 1306/2013 pro následující kalendářní rok.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

- Podle § 3 odst. 1 nařízení vlády pro pravidla podmíněnosti hodnotí kontrolní orgán porušení kontrolovaného požadavku na základě kritérií uvedených v příloze č. 3 nebo 4 k tomuto nařízení.
- Podle § 3 odst. 4 písm. d) nařízení vlády pro pravidla podmíněnosti jako velké porušení hodnotí kontrolní orgán porušení v rozsahu velkém, závažnosti velké a neodstranitelné.
- Podle § 4 odst. 2 nařízení vlády pro pravidla podmíněnosti neposkytne fond dotaci v případě hodnocení porušení kontrolovaného požadavku podle § 3 odst. 4 písm. d), a to ani v následujícím kalendářním roce.

19. Soud o podané žalobě uvážil následovně:

20. Předně nelze souhlasit s námitkou žalobce, podle které žalovaný pochybil tím, že nezrušil prvostupňové rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost. K uvedené námitce soud odkazuje na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle které správní řízení před správními orgány prvního a druhého (odvolacího) stupně představuje až do vydání konečného rozhodnutí jeden celek. Jako jeden celek je tak nutné vnímat i rozhodnutí vydaná v jednotlivých fázích řízení. To platí tím spíše, vychází-li prvostupňový i odvolací orgán ze stejných skutkových zjištění (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 5. 2017, č. j. 7 Azs 86/2017-33). Odvolací orgán přitom může doplnit či nahradit část odůvodnění rozhodnutí správního orgánu prvního stupně vlastní úvahou a korigovat tak určitou dílčí nejasnost či strohost odůvodnění, a to i v případě, kdy prvostupňové rozhodnutí potvrzuje (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2013, č. j. 6 Ads 134/2012-47). Odvolací správní orgán tak odpovídá za správné a úplné zjištění skutkového a právního stavu ve stejném rozsahu jako správní orgán prvního stupně, neboť až rozhodnutím odvolacího orgánu se správní řízení končí (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 11. 2023, č. j. 4 As 269/2020-46).
21. V projednávaném případě prvostupňové rozhodnutí obsahuje stručné odůvodnění zamítnutí žádosti, podle kterého se žalobce dopustil úmyslného porušení čl. 75 prováděcího nařízení. Úvahy prvostupňového orgánu však doplnil žalovaný v napadeném rozhodnutí. Konkrétně žalovaný v napadeném rozhodnutí poukázal na to, že východiskem pro posouzení dané věci bylo rozhodnutí prvostupňového orgánu ze dne 9. 12. 2021, č. j. SZIF/2021/0742486, kterým byla zamítnuta žádost žalobce o jednotnou platbu na plochu pro rok 2021. Důvodem zamítnutí žádosti žalobce bylo porušení několika podmínek podmíněnosti podle nařízení vlády pro pravidla podmíněnosti, a to konkrétně podmínky dobrého zemědělského a environmentálního stavu DZES 1a (Ochranné nehnojené pásy o šíři 3 m), podmínky dobrého zemědělského a environmentálního stavu DZES 3a (Zacházení se závadnými látkami při ochraně vod), a povinného požadavku na hospodaření PPH 1/6 (Udržování nehnojených pásů v šířce 3 m od břehové čáry útvaru povrchových vod). Porušení podmínek ze strany žalobce bylo takového rozsahu, že mělo za následek 100% snížení poskytnuté dotace, tedy vedlo k zamítnutí žádosti žalobce v souladu s § 4 odst. 2 nařízení vlády pro pravidla podmíněnosti. Toto rozhodnutí pak bylo potvrzeno rozhodnutím žalovaného ze dne 14. 4. 2023, č. j. MZE-3779/2022-14142.
22. Dále žalovaný připomenul, že porušení výše uvedených podmínek byla správními orgány v dotčených rozhodnutích vyhodnocena v každém jednotlivém případě v rozsahu velkém, se závažností velkou, a to neodstranitelně. Tedy, že v každém jednotlivém kritériu bylo porušení kontrolovaného požadavku vyhodnoceno správními orgány jako nejpřísněji

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

možné. Zároveň žalovaný vytkl skutečnosti, pro které bylo k tomuto hodnocení přistoupeno. Žalovaný zdůraznil, že každé jednotlivé porušení podmínek by samo o sobě vedlo ke ztrátě dotace. Současně žalovaný rovněž vytknul, že se porušení shora uvedených podmínek dopustil žalobce úmyslně.

23. Konečně žalovaný uvedl, že zjištění míry porušení požadavků podmíněnosti, která byla hodnocena v nejvyšších stupních daných kritérií dokládá mimořádnost a závažnost zjištěných porušení. Hodnocení v těchto mírách (velký, velká) pro rozsah a závažnost porušení představují zásadní porušení a mají zásadní negativní dopady na požadovaný stav stanovený požadavky a standardy. V tomto případě na ochranu životního prostředí, ochranu vodních toků, údolních niv a břehových porostů prostřednictvím ochranných nehnojených pásů podél útvarů povrchových vod (DZES 1a a PPH 1/6) a ochranu povrchových a podzemních vod prostřednictvím dodržování pravidel pro manipulaci se závadnými látkami (DZES 3a). Žalovaný uzavřel, že nejde o neurčitý právní pojem, neboť jeho obsah je vyhrazen hodnocení kontrolovaného požadavku podle § 3 odst. 4 písm. d) nařízení vlády pro pravidla podmíněnosti v nejvyšších možných stupních daných kritériích.
24. Na základě shora uvedeného má soud za to, že napadené rozhodnutí není nepřezkoumatelné. Z napadeného rozhodnutí zcela jednoznačně vyplývá, na základě jakých skutečností a jakou úvahou žalovaný dospěl k závěru o aplikovatelnosti čl. 75 prováděcího nařízení. Bylo tomu tak proto, že se žalobce v předchozím kalendářním roce dopustil trojího úmyslného porušení podmínek podmíněnosti podle nařízení vlády pro pravidla podmíněnosti, přičemž porušení jednotlivých podmínek bylo hodnoceno správními orgány v nejvyšších možných stupních příslušných kritérií. Právě hodnocení porušení podmínek v nejvyšších možných stupních, počet porušení a jejich dopad na požadovaný stav stanovený požadavky a standardy vedl žalovaného k závěru o mimořádnosti a závažnosti porušení podmínek podmíněnosti podle nařízení vlády pro pravidla podmíněnosti.
25. Soud souhlasí se žalobcem, že pojem „*mimořádný rozsah*“ užitý v čl. 75 prováděcího nařízení je neurčitým právním pojmem. Jeho smysl však jednoznačně vyplývá ze samotného čl. 75 prováděcího nařízení. Jedná se o natolik významné porušení podmínek (nesoulad), které bez dalšího vede nejen ke ztrátě dotace v daném kalendářním roce, ale i v roce následujícím. Vodítka pro posouzení závažnosti porušení podmínek jsou obsažena v nařízení vlády pro pravidla podmíněnosti, které provádí i prováděcí nařízení (viz § 1 uvedeného nařízení), konkrétně v § 3 ve spojení s přílohami 3 a 4, které se podrobně zabývají hodnocením porušení kontrolovaného požadavku podle aktu nebo standardu. Zároveň § 4 odst. 2 nařízení vlády pro pravidla podmíněnosti stanoví, a to právě v návaznosti na čl. 75 prováděcího nařízení, na které prostřednictvím poznámky i odkazuje, že prvostupňový orgán neposkytne dotaci i v následujícím kalendářním roce v případě hodnocení porušení kontrolního požadavku v nejvyšších možných stupních příslušných kritérií.
26. Ve výše nastíněném smyslu byl pojem „*mimořádný rozsah*“ žalovaným v napadeném rozhodnutí aplikován. Žalovaný v napadeném rozhodnutí vytkl konkrétní skutkové okolnosti případu, které ho vedly k závěru o naplnění tohoto pojmu. Žalobci nebyla dle rozhodnutí poskytnuta dotace v roce 2021, a to z důvodu, že se žalobce dopustil trojího úmyslného porušení podmínek podmíněnosti podle nařízení vlády pro pravidla podmíněnosti, přitom každé z těchto porušení bylo v souladu s uvedeným nařízením hodnoceno v nejvyšších možných stupních příslušných kritérií (viz výše), tj. dle § 3 odst. 4 písm. d) nařízení vlády pro pravidla podmíněnosti. Jednalo se tedy o velké (závažné, mimořádné) porušení. Soud připomíná, že nařízení vlády pro pravidla podmíněnosti

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

rozlišuje mezi malým, středním a velkým porušením (viz § 3). Jiné stupně závažnosti nařízení vlády pro pravidla podmíněnosti neupravuje. Žalobce se pak v každém jednotlivém případě dopustil velkého porušení, tj. nejzávažnější porušení dle nařízení vlády pro pravidla podmíněnosti. Právě hodnocení jednotlivých porušení stupněm velké (tj. nejzávažnější porušení) s přihlédnutím k počtu porušení (3) a jejich dopadu na požadovaný stav stanovený požadavky a standardy vedlo žalovaného k závěru o splnění § 4 odst. 2 nařízení vlády pro pravidla podmíněnosti, a tedy i k naplnění čl. 75 prováděcího nařízení, tj. vyloučení žalobce z poskytnutí dotace pro rok 2022. Slovy žalovaného se jednalo o zásadní porušení se zásadním negativním dopadem na ochranu životního prostředí, ochranu vodních toků, údolních niv a břehových porostů a ochranu povrchových a podzemních vod.

27. S ohledem na shora uvedené má soud za to, že žalovaný v napadeném rozhodnutí zcela jednoznačně vysvětlil, na základě jakých skutečností dospěl k závěru, že se žalobce dopustil ve smyslu čl. 75 prováděcího nařízení úmyslného nesouladu mimořádného rozsahu.
28. K námitce žalobce, že krácení dotace za rok 2021 neodůvodňuje závěr o „*mimořádnosti rozsahu*“, soud uvádí, že napadené rozhodnutí není vystavěno pouze na tvrzení, že se žalobce v roce 2021 dopustil porušení podmínek podmíněnosti podle nařízení vlády pro pravidla podmíněnosti. Z napadeného rozhodnutí totiž vyplývá, že žalovaný pro posouzení věci považoval za rozhodné, že porušení podmínek podmíněnosti podle nařízení vlády pro pravidla podmíněnosti v roce 2021 bylo úmyslné a dosahuje mimořádného (slovy žalobce extrémního, výjimečného, zásadního) rozsahu se zásadním dopadem na ochranu životního prostředí, ochranu vodních toků, údolních niv a břehových porostů a ochranu povrchových a podzemních vod, jenž odůvodňuje postup čl. 75 prováděcího nařízení (viz výše). Pokud jde o formu zavinění, soud podotýká, že se žalobce v podané žalobě omezil na prosté konstatování, že úmyslná forma zavinění nebyla prokázána, aniž by jakkoliv své úvahy rozvedl. Problematikou formy zavinění se zdejší soud podobně zabýval v rozsudku ze dne 21. 10. 2024, č. j. 5 A 18/2023-53, přičemž dospěl k závěru, že jednání žalobce bylo úmyslné. Soud v podrobnostech odkazuje na rozsudek ze dne 21. 10. 2024, č. j. 5 A 18/2023-53, se kterým se ztotožňuje.
29. Námitku žalobce, podle které dochází k dvojímu penalizování za tutéž kvalifikaci, dále námitku, že mělo být přihlédnuto k polehčujícím a k přitěžujícím okolnostem, a konečně námitku, že sankce je pro žalobce likvidační, neshledal soud důvodnou. Předně soud připomíná, že již v rozsudku ze dne 29. 10. 2009, č. j. 1 Afs 100/2009-63, Sb. NSS 2332/2011, Nejvyšší správní soud uvedl, že pokud právní předpisy nestanoví jinak (poznámka soudu: což v projednávaném případě nestanoví), není na dotaci právní nárok. Poskytování finančních prostředků formou dotací je tedy ve své podstatě dobrodiním ze strany státu. Jelikož protiváhou tohoto dobrodiní není na rozdíl od soukromoprávních vztahů protiplnění ve prospěch poskytovatele dotace, je smyslem aktu přijetí dotace akceptace podmínek, za nichž je dotace přijímána, a záleží pouze na příjemci dotace, zda tyto podmínky akceptuje, či nikoliv. V rozsudku ze dne 28. 2. 2018, č. j. 1 Afs 370/2017-39, Nejvyšší správní soud konstatoval, že „*poskytování dotací ze státního rozpočtu nebo ze zdrojů Evropské unie je ovládáno vrchnostenským postavením poskytovatele dotace. Z tohoto jeho postavení, na rozdíl od postavení účastníka soukromoprávních vztahů, tedy plyne, že může autoritativně rozhodovat o podmínkách poskytnutí dotace, které jsou předmětem jednání mezi ním a příjemcem dotace, avšak pouze v té míře, jak stanoví zákon nebo relevantní předpis práva EU, či v limitech, jež stanoví sám poskytovatel (srov. rozsudky NSS ze dne 21. 7. 2005, čj. 2 Afs 58/2005 - 90, či ze dne z 29. 10. 2009, čj. 1 Afs 100/2009 - 63). Samotné poskytnutí dotace je*

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

tedy přísně vázáno na splnění stanovených podmínek, které odpovídají určitému účelu poskytování podpory ve formě dotací. Poskytovatel vyplatí žadateli dotaci pouze tehdy, splňuje-li žadatel beze zbytku požadované podmínky (srov. např. rozsudek NSS ze dne 30. 6. 2014, čj. 8 Ans 4/2013 - 44)“ (poznámka soudu: potvrzení doplněno zdejším soudem).

30. V projednávaném případě má soud za jednoznačně prokázané, že se žalobce v roce 2021 dopustil úmyslného nesouladu mimořádného rozsahu podle čl. 75 prováděcího nařízení (viz výše), správním orgánům tak nezbylo než žádost žalobce pro rok 2022 zamítnout. Pro úplnost soud uvádí, že žaloba proti rozhodnutí žalovaného vztahujícímu se k žádosti žalobce o jednotnou platbu na plochu pro rok 2021, byla zamítnuta rozsudkem zdejšího soudu ze dne 21. 10. 2024, č. j. 5 A 18/2023-53.
31. Zejména však soud k výše vytčeným námitkám sděluje, že žalobce v námitkách užívá pojmy, které jsou typické pro správní trestání. V případě řízení o žádosti o jednotnou platbu na plochu se však principy správního trestání neuplatňují. Správní orgán totiž nezasahuje do vlastních finančních prostředků žalobce, nýbrž upravuje výši požadované podpory od státu (či Evropské unie). Neposkytnutí (případně snížení) dotace tak nemá povahu sankce v pravém slova smyslu. Jedná se o ponechání prostředků ve státním rozpočtu. Účel neposkytnutí (případně snížení) dotace je kompenzační, nikoliv sankční. Z výše uvedeného je tedy zřejmé, že neposkytnutí dotace podle čl. 75 prováděcího nařízení je koncipována jako postih za nedovolené jednání (neplnění požadavků), nikoliv jako sankce za protiprávní jednání na úrovni správního trestání. Při ukládání takového postihu je zcela jistě nutné zachovat základní principy správního řízení, aby měl příjemce dotace (žalobce) prostor uplatnit svoji obranu, nikoli však zajistit dodržování zásad správního trestání, o něž se v daném případě nejedná. Skutečnost, že neposkytnutí dotace nepředstavuje sankci trestní povahy, na kterou by bylo možné aplikovat instituty správního trestání konstatoval i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 31. 3. 2015, č. j. 5 As 95/2014-46, nebo ze dne 14. 10. 2024, č. j. 5 Afs 309/2022-44.
32. K poukazu žalobce na čl. 40 nařízení Komise č. 640/2014 a čl. 99 odst. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1306/2013 soud uvádí, že žalobce zcela pomíjí čl. 75 prováděcího nařízení, který byl aplikován v projednávaném případě. Toto ustanovení správním orgánům neumožňuje v případě zjištění úmyslného nesouladu mimořádného rozsahu v daném kalendářním roce postupovat jinak, než žalobce zcela vyloučit ze všech plateb uvedených v článku 92 nařízení (EU) č. 1306/2013 i v roce následujícím.

V. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

33. Soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
34. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce nebyl ve sporu úspěšný a žalovanému správnímu orgánu žádné náklady v řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 2. prosince 2024

Milan Tauber
předseda senátu

z důvodu nepřítomnosti předsedy senátu
podepsal písemné vyhotovení rozhodnutí v souladu
s § 54 odst. 2 věta druhá s. ř. s. člen senátu Vadim Hlavatý

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.